Pekka Montell

Eduskunta
Verojaosto

Hallituksen esitys eduskunnalle verontilityslain 12 ja 12 f §:n, tuloverolain 124 ja 124 b §:n sekä verotusmenettelystä annetun lain 32 c §:n muuttamisesta

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Hallituksen esitykseen yhteisöveron jako-osuuksien muuttamisesta.

Kunnille on korvattu veroperustemuutoksista johtuvat verotulovähennykset vuodesta 2010. Linjaus on perinteisesti vahvistettu hallitusohjelmassa. Yhteisöveroperusteita koskevat kompensoinnit toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia. Veronsaajaryhmien eli valtion ja kuntien välisistä yhteisöveron pysyvistä ja väliaikaisista jako-osuuksista säädetään verontilityslain 12 - 12f §:ssä. Jako-osuuksia muuttamalla pyritään tilanteeseen, jossa veroperustemuutokset eivät vaikuta kuntaveronsaajan verotulokertymään yhteisöveron osalta. Mikäli veroperustemuutoksilla arvioidaan olevan yhteisöverotuloja lisäävä vaikutus, kertyy kunnille voimassa olevia osuuksia vastaava määrä yhteisöveroja pienemmällä jako-osuudella. Vastaavasti veroperustemuutosten vähentäessä verotuloja, turvataan kuntaveronsaajan asema suuremmalla jako-osuudella.

Hallituksen esityksellä esitetään elinkeinoverolain korkovähennysoikeuden rajoituksiin tehtyjen muutosten, siirtohinnoitteluoikaisusäännöksen uudistamisen ja määräaikaisesti korotetun tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksen yhteisöverokertymään vaikuttavien muutosten huomioonottamista yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla. Kyseiset päätökset sisältävät hallituksen esitykseen sisältyvien arvioiden mukaan niin verotuottoa lisääviä kuin vähentäviäkin vaikutuksia, yhteisvaikutuksen ollessa verotuottoa lisäävä. Kuntien jako-osuus asettuisi vuoden 2022 osalta 34,19 %:sta 33,76 %:n.

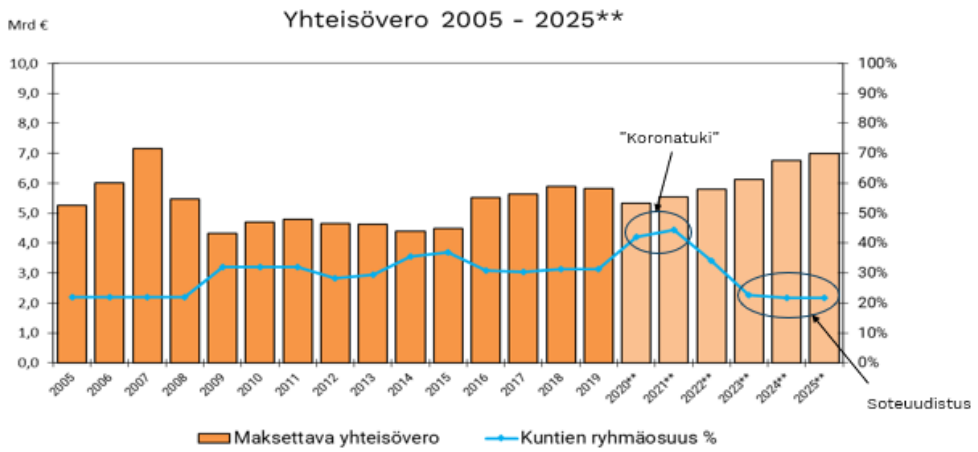
Yhteisöveron tuotolla on kuntien toimintojen rahoituksessa tuntuva merkitys. Koko maan osalta kuntien verotuloista noin 8 % kertyy yhteisöveroista. Kuntakohtainen vaihteluväli on kuitenkin ollut alle prosentista noin 30

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

prosenttiin verotuloista. Sote-uudistuksen toimeenpanon myötä kuntien verotuloja leikataan siirtyviä sote-kustannuksia vastaavasti. Yhteisöveron jako-osuudesta leikkaantuu tässä yhteydessä kolmannes asettuen noin 20 prosenttiin. Monissa kunnissa yhteisövero säilyy merkittävänä tulonlähteenä. Alla on kuva maksettavasta yhteisöverosta ja kuntaryhmän jako-osuuksista vuosina 2005–2025.

Kuluvana vuonna yhteisöveron tuotto on kasvanut huomattavasti ennakoitua voimakkaammin. Yhteisöveron myönteistä vaikutusta kuntien taloudessa on korostanut koronatukipaketin osana vuoden 2020 tapaan vuodelle 2021 määrätty kymmenen prosenttiyksikön korotus kuntien jako-osuuteen. Toisaalta kuntien jako-osuutta on korotettu myös pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä kompensoimaan varhaiskasvatusmaksujen alentamisen vaikutusta.

Yksittäisen kunnan osalta on luonnollisesti merkittävää se, että veroperustemuutokset toteutuvat jako-osuuksien muutoksia vastaavalla tavalla. Merkittävää on toki yhtä lailla se, miten maksettavat yhteisöverot käytännössä kehittyvät. Sovellettavien jako-osuuksien määräytymisessä vaikuttavat siis yhtäältä veroperustemuutosten arvioidut euromääräiset vaikutukset ja toisaalta laskennan pohjalla oleva verotuloennuste.

Hallituksen esitys sisältää myös muutoksen verotusmenettelystä annetun lain 32 c §:n. Voimassa oleva säännös, jonka mukaan raskaita veronkorotuksia määrätään kategorisesti tilanteissa, joissa verovelvollisella on voimassa useampia osakesäästötilejä on johtanut kohtuuttomiin seuraamuksiin yksittäisissä tapauksissa. Esitetyllä muutoksella annettaisiin viranomaisille liikkumavaraa lain hengen mukaisella tavalla. Kuntaliitto pitää esitystä tarpeellisena ja hyvin perusteltuna.

Muilta osin Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa hallituksen esitykseen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pekka Montell

veroasiantuntija